

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ อว ๐๒๐๓.๔/๓๔๐๕ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กระทรวงการอุดมศึกษา ได้รับหนังสือแจ้งจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ กรณีนายกสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพได้ครบกำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๑๑ ราย ซึ่งจะครบวาระการดำรงตำแหน่งวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ได้ยื่นหนังสือลาออกเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๔ สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพได้พิจารณาถึงความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อให้การบริหารงานราชการมีความต่อเนื่องและไม่ให้เกิดความเสียหายต่องานราชการ จึงได้อาศัยอำนาจ ตามความในมาตรา ๑๖ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ จัดให้มีการประชุมสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔ โดยที่ประชุมได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลฯ ประกอบกับความในข้อ ๔ วรรคสอง ของข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ว่าด้วยการประชุมสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๘ มีมติเลือกรองศาสตราจารย์ชาย ████████ กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ดำรงตำแหน่งอุปนายกสภามหาวิทยาลัย โดยให้อำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับนายกสภามหาวิทยาลัย และที่ประชุมได้พิจารณาและมีมติให้ดำเนินการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย และสรรหากรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง รวมจำนวน ๑๒ ตำแหน่ง โดยมีประกาศสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย และสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างเรียบร้อยแล้ว

กระทรวงการอุดมศึกษา เห็นว่าสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์คณะบุคคลที่มีอำนาจ และหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการของมหาวิทยาลัย โดยมีองค์ประกอบตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีส่วนสำคัญในการบริหารมหาวิทยาลัยให้มีความก้าวหน้า รวดเร็ว สอดคล้องกับ บทบัญญัติของกฎหมายและมีลักษณะเป็นไตรภาคี กล่าวคือ มีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ตัวแทนผู้บริหาร และตัวแทนของคณาจารย์ประจำร่วมเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย ดังนั้น การที่ไม่มี สภามหาวิทยาลัย หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือมีกรรมการแต่ไม่ครบองค์ประกอบ ตามที่กฎหมายกำหนด ย่อมส่งผลต่อการบริหารงานของมหาวิทยาลัยโดยตรงที่จะต้องอาศัยมติ ของสภามหาวิทยาลัยในการดำเนินการ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการของสภามหาวิทยาลัย เกิดความชัดเจน กระทรวงการอุดมศึกษา ขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็นข้อกฎหมายว่า สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพมีความสมบูรณ์ที่จะเป็นสภามหาวิทยาลัย ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ หรือไม่ อย่างไร

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๖/๑๒๖ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๔ ซึ่งสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาประเด็นข้อหารือของกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยมีผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สำนักงานปลัดกระทรวง) และผู้แทนมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ คนหนึ่งได้เสียชีวิตเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๔ และยังอยู่ระหว่างดำเนินการให้ได้มาซึ่งกรรมการ สภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ต่อมานายกสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลกรุงเทพได้ครบกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ แต่ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีนายกสภามหาวิทยาลัยใหม่โดยผลของมาตรา ๑๖ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่บัญญัติให้นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีนายกสภามหาวิทยาลัยใหม่ และต่อมา ปรากฏว่า กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นอุปนายกสภามหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพได้ยื่นหนังสือลาออกต่อนายกสภามหาวิทยาลัยฯ โดยมีผลในวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๔ และนายกสภามหาวิทยาลัยฯ และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบคน ได้ยื่นหนังสือลาออกต่อปลัดกระทรวงการอุดมศึกษาฯ โดยมีผลในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๔ ซึ่งสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพได้ดำเนินการสรรหา และเสนอรายชื่อผู้สมควรได้รับ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเพื่อให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษาฯ ดำเนินการต่อไปแล้ว เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๔

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อเท็จจริงดังกล่าวประกอบกับ กฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่ามีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า การที่นายกสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหนึ่งพ้นจากตำแหน่ง จะมีผลกระทบต่อ ความสมบูรณ์ขององค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลหรือไม่ ซึ่งเมื่อพิจารณา มาตรา ๑๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่บัญญัติให้

^๑มาตรา ๑๕ ให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

(๑) นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดีและประธานสภาคณาจารย์

และข้าราชการ

(๓) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนหกคน ซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการวิทยาลัย และหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

(๔) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนหกคน ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย และข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาที่มีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๓)

(๕) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบสี่คน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย โดยคำแนะนำของนายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัย ตาม (๒) (๓) และ (๔) ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวต้องมาจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี กฎหมาย การงบประมาณและการเงิน การบริหารงานบุคคล การศึกษา เศรษฐศาสตร์ และสังคมศาสตร์ อย่างน้อยด้านละหนึ่งคน และด้านอื่น ๆ ตามที่สภามหาวิทยาลัยเห็นสมควร

ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่ง ซึ่งมีใช้กรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (๓) เป็นเลขานุการสภามหาวิทยาลัยโดยคำแนะนำของอธิการบดี

(มีต่อหน้าถัดไป)

สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลแต่ละแห่ง ประกอบด้วย นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง กรรมการสภามหาวิทยาลัยตัวแทนผู้บริหารจำนวนหกคน กรรมการสภามหาวิทยาลัยตัวแทนคณาจารย์จำนวนหกคน และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบสี่คน โดยกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวต้องมาจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กฎหมาย การงบประมาณและการเงิน การบริหารงานบุคคล การศึกษา เศรษฐศาสตร์ และสังคมศาสตร์ อย่างน้อยด้านละหนึ่งคน และด้านอื่น ๆ ตามที่สภามหาวิทยาลัยเห็นสมควรแล้ว จะเห็นได้ว่า การกำหนดองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลมีลักษณะเฉพาะ โดยกรรมการสภามหาวิทยาลัยมาจากบุคคลหลายฝ่ายที่มีความหลากหลาย เพื่อให้สภามหาวิทยาลัยสามารถควบคุมดูแลกิจการของมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมาย ดังนั้น การที่สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลจะดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจได้ย่อมต้องมียุทธศาสตร์ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด เพราะหากองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยไม่ครบถ้วนตามกฎหมาย ก็ไม่อาจถือได้ว่าเป็นสภามหาวิทยาลัย และไม่สามารถดำเนินการใด ๆ ได้ เว้นเสียแต่ว่ามีบทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ ตามแนวทางที่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยวินิจฉัยไว้แล้ว ในเรื่องเสรีที่ ๘๗๗/๒๕๔๗^๒

จากกรณีตามข้อหาเรื่องนี้ปรากฏว่า สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยฯ และคงมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิเหลืออยู่สองคน ซึ่งเมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๑๖^๓ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๑)

ให้สภามหาวิทยาลัยเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายกสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัยเมื่อนายกสภามหาวิทยาลัยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ คุณสมบัติของผู้เลือก ตลอดจนหลักเกณฑ์ และวิธีการเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (๓) และ (๔) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

^๒บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การนับองค์ประชุมคณะกรรมการองค์การ จัดการน้ำเสีย ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๑๔๓๓ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๗ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๓มาตรา ๑๖ นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๕ (๓) (๔) และ (๕) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี แต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรืออาจได้รับเลือกใหม่อีกได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามวรรคหนึ่ง นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๕ (๓) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติของการเป็นนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัย

ในประเภทนั้น

(๔) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๕) สภามหาวิทยาลัยมีมติให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องต่อหน้าที่

หรือหย่อนความสามารถ

(มีต่อหน้าถัดไป)

เทคโนโลยีราชมงคลฯ ที่บัญญัติไว้ในกรณีที่ตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมีได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยเท่าที่มีอยู่ ดังนั้น การที่นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพจำนวนหนึ่งพ้นจากตำแหน่ง และยังไม่มีการดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยแทนตำแหน่งที่ว่าง ก็ไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพเท่าที่เหลืออยู่จึงยังคงครบถ้วนและสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ตามมาตรา ๑๖ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลฯ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการของสภามหาวิทยาลัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพยังคงผูกพันที่จะต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษาด้วย

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๖๔

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๓)

(๖) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๗) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

การพ้นจากตำแหน่งตาม (๕) ต้องมีคะแนนเสียงลงมติไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่ตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมีได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๕ (๓) (๔) หรือ (๕) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรือได้มีการเลือกผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง หรือได้รับเลือกอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่น้อยกว่าเก้าสิบวันจะไม่ดำเนินการให้มีผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้

ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๕ (๓) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิหรือยังมีได้เลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยอื่นขึ้นใหม่ ให้นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่แล้ว

ให้มีการดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๕ (๓) (๔) และ (๕) ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง